

MINISTRY OF DEFENCE OF UKRAINE

The National Defence University of Ukraine
named after Ivan Cherniakhovskyi

Educational and Scientific Institute of Physical Culture
and Sports and Health Technologies

**MODERN DEVELOPMENT TRENDS AND PERSPECTIVES OF
PHYSICAL TRAINING AND SPORTS OF THE ARMED FORCES
OF UKRAINE, LAW-ENFORCEMENT AGENCIES, RESCUE
AND OTHER SPECIAL SERVICES TOWARDS EURO-
ATLANTIC INTEGRATION OF UKRAINE**

**BOOK OF ABSTRACTS OF
V International Scientific Online Conference
November 25, 2021**

УДК 355.233.2:796(477)

С – 91

Рекомендовано Вченою радою навчально-наукового інституту фізичної культури та спортивно-оздоровчих технологій Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського (протокол № 4 від 09.11.2021 р.)

Рецензенти:

Ягунов Василь Васильович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту навчально-наукового інституту фізичної культури та спортивно-оздоровчих технологій Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського;

Романчук Сергій Вікторович, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, начальник кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного;

Пронтенко Костянтин Віталійович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Житомирського військового інституту імені С. П. Корольова.

Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України: тези V Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 25 листопада 2021 р.). Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського. Київ : НУОУ, 2021. 392 с.

У матеріалах конференції висвітлено теоретико-методологічні засади розвитку фізичної підготовки та спорту у секторі безпеки і оборони України з урахуванням досвіду бойових дій та військових конфліктів, проблеми підготовки та розвитку військових фахівців з організації фізичної підготовки та спорту у військах (силах), зарубіжний досвід спеціальної фізичної підготовки та спорту у збройних силах провідних країн світу, прикладні аспекти інформаційних технологій фахівців у фізичній підготовці, проблеми розвитку військово-прикладних видів спорту у секторі безпеки і оборони України, акцентовано увагу на психологічних та медико-біологічних аспектах фізичної підготовки у секторі безпеки і оборони України з урахуванням досвіду бойових дій та військових конфліктів.

ISBN 978-617-7187-53-9

© Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського;
Навчально-науковий інститут фізичної культури та спортивно-оздоровчих технологій, 2021

З М І С Т

<i>Перелік скорочень</i>	16
I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА СПОРТУ У СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ ДОСВІДУ БОЙОВИХ ДІЙ ТА ВІЙСЬКОВИХ КОНФЛІКТІВ	
<i>Грибан В. Г., Мельников В. Л.</i> Вимоги до фахівця фізичного виховання та принципи, на яких вони ґрунтуються	19
<i>Присяжнюк С. І., Приймаков О. О., Ейдер Дж.</i> Сучасні тенденції та перспективи вдосконалення фізичної підготовки курсантів у вищих військових навчальних закладах.....	21
<i>Свистун В. І.</i> Методичні аспекти використання кросфіту у фізичній підготовці військовослужбовців у наукових публікаціях.....	25
<i>Сушко Р. О., Колоцька О. С.</i> Характеристика проблемних питань тренерської роботи в сучасному спорті.....	29
<i>Шевяков О. В., Бурлакова І. А.</i> Моделювання лідерського потенціалу спортсмена.....	32
<i>Ягунов В. В.</i> Методи фізичного виховання курсантів: проблема визначення і класифікації.....	35
<i>Ягунов В. В., Кириченко О. М.</i> Професійна підготовка майбутніх офіцерів – фахівців фізичної підготовки і спорту у вищому військовому навчальному закладі як педагогічна проблема.....	41
<i>Ягунов В. В., Коновалов Д. О., Чепурний В. А.</i> Компоненти фізичної готовності майбутніх офіцерів до професійної діяльності.....	44
<i>Богуславський В. В., Петрушин Д. В.</i> Удосконалення нормативно-правового регулювання щодо застосування фізичної сили працівниками Національної поліції України.....	47
<i>Жембровський С. М., Сьомик С. В.</i> Концептуальні аспекти рукопашного бою в керівних документах з фізичної підготовки Збройних Сил України.....	49
<i>Овчарук І. С., Сидорченко К. М., Іванов С. В.</i> Принципи рукопашної підготовки в бойовій армійській системі.....	51
<i>Петрачков О. В., Поливанюк В. В., Шостак Р. Г.</i> Організаційно-педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх фахівців фізичної підготовки і спорту Збройних сил України.....	53

Сушко Р. О.
доктор наук з фізичного виховання і спорту, доцент
Комоцька О. С.
Київський університет імені Бориса Грінченка

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ ТРЕНЕРСЬКОЇ РОБОТИ В СУЧАСНОМУ СПОРТІ

Вступ. За визначенням тренер (від англ. train – виховувати, навчати) фахівець у виді спорту, який очолює навчально-тренувальну роботу, спрямовану на вдосконалення спортивної майстерності спортсменів та розвиток їх функціональних можливостей [2]. Сучасні підходи функціонування спорту у питаннях фінансування змінили ставлення до тренера з боку меценатів і керівництва, поставивши на один щабель відповідальності за результат зі спортсменами, що, в свою чергу, спровокувало нівелювання авторитету наставника і потреби у пошуку нових підходів до побудови взаємовідносин тренер – спортсмен [4]. Сучасне суспільство вимагає від тренера результат на кожному рівні багаторічного вдосконалення: батьки, керівництво ДЮСШ, керівництво команд, підпорядкованих клубам, меценати – в дитячо-юнацькому спорті; спонсори, керівництво – у професійному спорті.

Автори наукових робіт, що вивчають питання тренерської роботи підкреслюють низку специфічних проблем, притаманну саме сучасному спорту [1, 3].

Мета – виявити та узагальнити проблеми тренерської роботи на сучасному етапі розвитку спорту.

Методи дослідження: аналіз та узагальнення даних науково-методичних літературних джерел; синтез; анкетування.

Результати дослідження та їх обговорення. Робота тренера передбачає широкий спектр виконання обов'язків, включаючи всі види підготовки (технічної, тактичної, фізичної, психологічної, теоретичної і інтегральної). Від рівня підготовленості спортсмена, досвіду тренера, етапу підготовки, значущості змагань залежить характеристика відповідних вимог до тренерської діяльності, що пов'язані з подоланням проблем, що виникають. Часто тренеру доводиться вирішувати питання пов'язані з навколо тренувальною та змагальною діяльністю. З метою їх визначення проведено анкетування тренерів-практиків, які працюють з різними віковими категоріями спортсменів і впливових фахівців галузі фізичного виховання і спорту, що надало підстави для узагальнення проблемних питань:

тренери-початківці зазначають, що навчання в ЗВО містить загальні положення, постулати застарілі й знаходяться у фактичному дисонансі з

реальною сучасною практичною роботою;

досвідчені тренери, не виключаючи потребу підвищення кваліфікації й ознайомлення з новітніми методиками, відверто критикують необхідність у проведенні ліцензійних курсів навчання з подальшим розподілом за рівнем підготовленості за відповідними категоріями, впровадженими у багатьох федераціях з видів спорту;

відсутність масовості у більшості видів спорту призвела до втрати конкуренції, якісного спортивного відбору, а період набору юних спортсменів у секції і ДЮСШ відбору взагалі не передбачає;

більшість тренерів вважає, що найбільша складність формується у пошуку мотивації їх спортсменів до виконання інтенсивних завдань і обсягу навантажень на різних етапах спортивного удосконалення, хоча і має різні підстави для її втрати;

проблематичність фінансування зазначена як важлива складова відсутності бажаного результату всіма тренерами через необхідність на базовому етапі підготовки врахування можливостей батьків у виборі місць для навчально-тренувальних зборів і змагань, на подальших етапах спортивного удосконалення залежність від фінансування спонсорів і відповідальних установ;

зазнали критики відсутність достатнього інвентарю, обладнання і доступність якісних тренувальних споруд (спортивних залів, стадіонів, басейнів, кортів), що не відповідають міжнародним стандартам;

зазначена проблема втрати кваліфікованих тренерських кадрів по всій вертикалі від дитячо-юнацького до олімпійського спорту через невідповідність заробітної плати за титанічну працю триває весь період Незалежності України;

зазначено проблему відсутності психологічного супроводу, відновлення після навантажень, реабілітації після травм висококваліфікованих спортсменів, що унеможлиблює процес якісної підготовки на відповідному рівні і, як наслідок, досягнення бажаного результату.

Опитані респонденти серед проблем не зазначили доступність інформаційних джерел, що містять необхідні методики і технології.

Синтезовані проблемні питання роботи тренера, що представлено у дослідженні, носять загальний характер. Підходи до тренерської роботи мають значущу індивідуальну складову в кожному конкретному випадку, особливо у одноосібних видах спорту. Наприклад, олімпійські ігри Токіо-2020 нагадуватимуть про прикрий розпач Марини Килипко (стрибки з жердиною), яка посіла п'яте місце, виступаючи у змаганнях без тренера, якого з офіційно невизначених причин не включили в українську делегацію [6]. Олімпійський чемпіон Токіо-2020 Жан Беленюк (греко-римська боротьба) пов'язує своє

найвище досягнення у кар'єрі з тренером Володимиром Шацьким, який зміг після складної травми плеча за три тижні до олімпійських поєдинків відновити впевненість спортсмена, внести суттєві зміни у процес підготовки з кардіо-заняттями через відсутність можливості повноцінних тренувань і на заключному етапі у особистих спарингах тренувати спортсмена задля уникнення повторної травми у підготовчому процесі, взявши на себе фактично повну відповідальність за здоров'я і результат виступів спортсмена [5].

Висновок. Складна робота тренера передбачає високу відповідальність за навчально-тренувальний процес і змагальний результат. За допомогою анкетування тренерів з'ясовано і узагальнено основні проблемні питання тренерської роботи на сучасному етапі розвитку спорту, що містять загальні характеристики, проте зазначено впливову значущість індивідуальних проблем тренерської діяльності в кожному окремому випадку, що потребує спеціального вивчення і пошуку шляхів їх вирішення.

Література

1. Комоцька О. Сучасні підходи до специфіки тренерської діяльності. Здоров'я, фізичне виховання і спорт: перспективи та кращі практики : матеріали міжнар. наук.-практ. онлайн-конф., (Київ, 12-13 трав. 2021 р.). Київ, 2021. С. 52–54.

2. Озолин Н. Г. Настольная книга тренера : наука побеждать. АСТ : Астрель, 2004. 863 с.

3. Сопотницька О. В. Деякі аспекти та шляхи підготовки фахівців фізичного виховання до тренерської діяльності. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. Київ – Вінниця : 2010. Вип. 24. С. 506–509.

4. Сушко Р. О. Розвиток спортивних ігор в умовах глобалізації (на матеріалі баскетболу) : монографія. Київ, 2017. 360 с.

5. Эксклюзивное интервью Жана Беленюка после возвращения с Олимпиады. URL: <https://1plus1.ua/ru/snidanok-vyhidnij/novyny/ekskluzivne-intervu-zana-belenuka-pisla-povernenna-z-olimpiadi> (дата звернення: 25.10.2021).

6. Українська легкоатлетка розплакалася в прямому ефірі через відсутність тренера на Олімпіаді. URL: <https://focus.ua/uk/sport/489777-ukrainskaya-legkoatletka-rasplakalas-v-pryamom-efire-iz-za-otsutstviya-trenera-na-olimpiade-video> (дата звернення: 25.10.2021).

Наукове видання

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ
ПІДГОТОВКИ ТА СПОРТУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ,
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ, РЯТУВАЛЬНИХ ТА ІНШИХ
СПЕЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ НА ШЛЯХУ ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ
ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ**

Тези V Міжнародної науково-практичної конференції

Відповідальні за випуск:

Олександр Петрачков

Василь Білошицький

Матеріали подано у авторській редакції

Наукові редактори: Валентина Свистун (напрями I, II, III, IV, V);

Надія Височіна (напрямок VI)

Технічний редактор:

Василь Білошицький, Денис Коновалов, Віталій Поливанюк

Редагування англійського тексту – Володимир Михайлов

Підписано до друку 22.11.21 Формат 60x84 1/16
Зам. 387. Обл-вид.арк. 22,344. Друк.арк. 24,5. Тираж 16 прим.
Друкарня НУОУ імені Івана Черняховського

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції,
серія ДК № 2205 від 02.06.2005